

1944, august 31. [Banská Bystrica.] — Hlásenia o bojovej situácii
a žiadosť o leteckú pomoc, zaslané rádiotelegraficky čs. MNO
v Londýne.

VI 083182/44¹

Žádáme bombardovat Bratislavu, hlavně zničit vysílačku.
Trnava padla. V . . . boje.
Gama žádá ihned několik stíhacích rojů — přistát na letišti Tri Duby.
Duch slovenského vojska skvělý — civilního obyvatelstva nejistý.
Zatím se provádí mobilizace.
Silná letecká činnost Němců nad Slovenskem.
Gama žádá ihned návrat Ferjenčíka z Moskvy.

VI 083183/44²

Situace 31. srpna.

Pevně v našich rukou: Turčiansky Sv. Martin, Vrútky, Zvolen, Brezno, Lipt. Sv. Mikuláš, Ružomberok, Nitra, Prievidza.
Spišská Nová Ves obsazená místními Němci. — Boje tam trvají.
Talský velí na východním Slovensku. Zasaňuje pomocí své jednotky do bojů v prostoru Levoča—Kežmarok a kryje náš týl.³
Žilina opět v našich rukou.
Trnava: těžké boje s německými obrněnými jednotkami.
Galanta: boje.
Lučenec: boje.
V pohraniční Senici přistála německá parašutistická rota.

SÚA Praha. Ch 37-91-29/181—182. Záznam dešifrovaných došlých depeší. Strojopisný přepis.

1944, august 31.¹ [Londýn.] — Odpověď čs. ministra NO gen. S. Āngra
na žiadosť pplk. J. Goliana o vyslanie stíhacích lietadiel na povstalecké
územie,² zaslaná rádiotelegraficky na Slovensko.

Tajné.

Ley:

O let. pomoc pro Váš jsme požádali jak v Moskvě, tak v Londýně. Váš požadavek, aby Vám byly dány k dispozici stíhací roje, narazí asi na tech. potíže (personál, mechanici, pohonné hmoty atd.).

¹ Na intimáte tohto rádiogramu (príloha č. 2 k čj. 701 taj.— II. odbor 1944) je rukopisná poznámka „Dne 31. 8. do 20 hod.“ (VHA Praha, Západ I, HV Londýn, 9/6/1.)

² Na intimáte tohto rádiogramu (príloha č. 1 k čj. 701 taj. — II. odbor 1944) je rukopisná poznámka „Dne 31. 8. do 17 hodín“. (Tamtiež, 9/3/1.)

³ V inom zázname: „Talský, velitel východního Slovenska, zasahuje pomocí své jednotky. V boji Levoča, Kežmarok kryje náš týl.“ (SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada.)

¹ Záznam je označený ako „Zprávy odeslané na Slovensko dne 31. 8. 1944 večer“. Odpis v slovenskom znení (SÚA Praha, b S 40-3/7, zprávy odoslané Vítovi a Leyovi) je datovaný 1. 9. 1944. Rovnaký dátum má český odpis (tamtiež, PMR-L, sign. Slov. nár. rada).

² Vid dokument čís. 196 z 31. 8. 1944.

Proveditelné bude asi jen hlídkování nad určitými prostory. Ty nám označte.
 Hlaste ihned situac³ jednotek velených Talským. Účastní se bojů u Levoče a Kežmarku³ obě divize neb jen část a jaká?

Ingr.

VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/6/1. Nešifrovaný záznam(?) odošlanej depeše. Strojopisný priepis.

198

1944, august 31. [Moskva.] — Depeša náčelníka čs. vojenskej misie v SSSR gen. Píku čs. ministromi NO gen. Ingrovi v Londýne so zprávou o jednaní so sovietskymi orgánmi o pomoci povstaniu.

K Vaši depeši 618 ze dne 3. září 1944.¹

Hlásím:

Sovětské orgány byly několikrát požádány písemně o zbraně a o direktivy pro spolupráci s vojenským odbojem na Slovensku.

Mimo to ústně informuji zástupce sovětské vlády každé noci mezi 24—3 hod. o situaci a naléhavých požadavcích, což potvrzují i písemně při nové schůzce ve dne.

Zplnomocněnec sovětské vlády se zvláště dotazoval na přesnou dobu, kdy čs. vláda vyhlásila brannou [pohotovost] a vyzvala k povstání. V odpovědi jsem zdůraznil, že ještě dříve než byla vydána výzva čs. vlády k brannému odporu, národní výbor a vojenské vedení po vůli lidu a armády zahájily boj a povstání proti okupantům. Čs. vláda ihned oficiálně potvrdila toto rozhodnutí výzvou k všeobecnému povstání.

Delegace i velvyslanec informována o všech mojích zákrocích u voj. orgánů.

Jednou denně (i 2×) je schůzka s delegací (min. Němec, Dr. Drtina, státní radové, generálové a poslanci v Moskvě), s velvyslancem a se mnou.

Konečně hlásím, že dnes odpoledne velvyslanec a já byli jsme přijati kom. Vyšinským, jemuž jsme vyložili situaci na Slovensku a naléhavě žádali pomoc podle Vašich požadavků. Vyšinský slíbil předložit naše otázky ještě dnes sovětské vládě. Z jeho strany nebylo žádných dotazů ani pochyb a dá se očekávat, že odpověď bude kladná.

Sdělte laskavě Golianovi, že byly učiněny všechny kroky k poskytnutí účinné pomoci.

Gen. Píka.

VHA Praha. SSSR, Čs. vojenská mise v SSSR, 3/3/1/c. Depeše odeslané 1944, čís. 782—788/3. Strojopisný priepis.

³ Porov. hlásenie zo Slovenska z 31. 8. 1944 (dokument čís. 196).

¹ Píkova depeša bola odpoveďou na Ingrove pokyny, viď dok. čís. 185.